Møre og Romsdal Bonde- og Småbrukarlag

En flott gjeng fra Møre og Romsdal på Landsmøte i NBS 2022. Foto:NBS

ÅRSMELDING 2022

Norge. I dag er gjennomsnittsinntekta kr. 632 000 mens bondens inntekter er beregnet til kr. 386 000, en avstand på kr. 246 000. Regjerninga har vedtatt at dette skal tettes i løpet av inneværende stortingsperiode.

Landbruket har under hele utviklingen av det moderne Norge med fremvokster av industri og tjenesteyting sakket inntektsmessig akterut. Hovedavtalen fra 1950 som danner grunnlaget for de årlige jordbruksforhandlinger er utforma slik at forbrukeren skal ha forutsigbare matpriser og ikke betale mer for maten enn at de har nok til en god bolig og et høyt forbruk med hensikt å stimulere til

I 2 generasjoner har vi levd med den overbevisning om at Europa er en fredfull og stabil del av verden. At dette ikke gjelder i resten av verden oppleves for de fleste nordmenn like nært som om det har skjedd på en annen planet. Men det er historieløst å tro at Europa forblir en fredelig plass. Det har vi fått se i 2022.

Den første realitetsorienteringen skjedde i forbindelse med corona-pandemien. Men dette har

utenkelige KAN skje. Verden er ikke stabil og som nasjon må vi tenke på hvordan vi skal beskytte oss og vår befolkning både mot krig, klimaendringer og basisvarer som mat og drikke; eksistensgrunnlag.

Kravets størrelse bærer preg av at landbruket i en årrekke har sakket etter i inntektsutvikling. Derfor vil en slik tetting i løpe

sammenbrudd i norsk matproduksjon. Bønder er etterspurt arbeidskraft og kan umiddelbart skaffe seg annet og bedre lønna arbeide. Det kommer til å skje om ikke årets krav blir innfridd. Dette har spesielt i år blitt både synlig og skapt bekymring gjennom Bondeopprører kombinert med pandemi og krig.

I de nærmeste åra er det viktigere å øke norsk selvforsyning og matsikkerhet gjennom å tette inntektsgapet for bonden enn en generell økning i kjøpekraften i samfunnet. Det er liten hjelp i å ha mye penger om ikke mat og andre basisvarer er tilgjengelige. Det bør også bekymre den norske forbrukeren at med lav selvforsyningsgrad at vi kjøper maten på et globalt marked hvor sulten øker sterkt. Hvem vet hvor lenge det internasjonale markedet vil fungere når vi nå ser at stadig flere land stanser sin mateksport for å prioritere egen befolkning. De aller fleste revolusjoner har starta som en konsekvens av matmangel.

Årets krav om støtte til landbruket er ferdigpruta. Det er nå opp til Regjering og Storting å innfri.

Angvik 1.mai 2022

Stein Brubæk - Fylkesleder i Møre og Romsdal Bonde- og Småbrukarlag

foto NBS

JORDBRUKSOPPGJØRET 2022 ER INGEN NY RETNING.

:}Œ ŒµI•}‰‰Pi†Œš o À šššu v Œ uu t‰ Men um manŒ uk Ydet Z]•š}Œ]•l Z
fra hverandre blir konklusjonen litt mer nyansert. Dette skal dekke kostnadskompensasjonen og inntektsøkning for 2022 og 2023.

Først la oss snakke om kostnadskompensasjonen. Mange reagerer på at landbruket får dette. Også andre næringer har fått økte dieselpriser, strøm etc. I tillegg har landbruket fått flerdoblet prisen på kunstgjødsel og kraftforet øker også betydelig. De fleste næringer reagerer med å øke prisene. Når jeg leier en lastebil eller
PŒ Àu•l]v šoŒiPuŒ] Œ vv](i}ŒYX(}Œ]]•ov Œ ÇŒ ŒXW
sende denne regninga. Råvareprisene på landbruksvarer er i stor grad knytta til målpriser som gjelder fra 1/7 og til en ny jordbruksavtale blir gjeldende. Der det ikke er målpriser så er det markedsregulator, samvirkene som bestemmer bondens pris. Dette er grunnen for at Staten gjennom Jordbruksavtalen dekker
l}•šv •†lv]vP v YXX v]Œ lš •µ•]] Œ]vP Àuš‰Œ]• v š]o (}Œ ŒµlŒv

Hurdalserklæringen har vedtatt at bonden skal ha en inntektsmessig utjevning med andre i samfunnet i løpet av denne Stortingsperioden. Det vil si at bondens inntekter må øke med om lag kr. 200.000 MER enn andre i denne perioden. Landbruket mente at man burde ta kr.100.000 av dette i år, mens avtalen ble på om lag kr. 40.000. Men siden dette var sausa sammen med kostandskompensasjon så er det vanskelig for andre enn de spesielt interesserte å se denne forskjellen. Derfor var det en umulighet for landbruket å bryte disse
(}ŒZ vo]vP ŒX š À]oo o Œ] o] (}Œ•šššu u v]ll À Œ (}Œv†Ç u íí
har vært under 1 mrd.

Muligheten å få en inntektstetting i år gikk tapt da Norge Bondelag ikke ville bli med Norsk Bonde- og Småbrukarlag å kreve tilleggsforhandlinger i forkant av de ordinære Jordbruksforhandlinger. Hadde man fått gjort unna kostnadskompensasjonen så ville de Jordbruksforhandlingene i år også i realiteten dreid seg om bondens inntekter og tetting av inntektsgapet.

D v K<YXX,µŒ o• Œlo Œ]vP v o]PP Œ (}Œš• šš Œ }P šuv]ll lo Œ Œ
beløp neste år.

En like stor kritikk overfor årets avtale er at den initierer ingen retningsendring av norsk landbruk til å nå målet om økt selvforsyning. Men den globale matsituasjonen blir verre for hver dag, både som følger av klimaendringer men ikke minst krigen i Ukraina så fortsetter norsk matproduksjon som om ingen ting har skjedd.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag vil fortsatt arbeide for at norsk mat skal produseres på norske og fornybare ressurser. På den måten vil vi bidra til å redusere global sult og fattigdom. Norge bør ha råd til en global solidarisk politikk, og dersom norske myndigheter ofte nok argumenterer slik tror jeg også at den norske forbrukeren vil være enig.

Angvika 20. mai 22

Stein Brubæk - Fylkesleder i Møre og Romsdal Bonde- og Småbrukarlag

UTMARKSBEITER OG NORSK MATSIKKERHET.

Støre-ŒPiŒ]vP ZŒ Àšššš Z À vv}Œ•l •oÀ(}Œ•Gv]vP•PŒ v š]ou]v
landbruksorganisasjon (FAO) anmoder alle land om selv å produsere sin egen basismat på egne og fornybare ressurser som et virkemiddel for å redusere global sult og fattigdom.

NIBIO rapport no. 208/2021 kartlegger utmarksbeitene i hele Norge og konkluderer med at husdyrtallet i utmarka kan 3-dobles. Verdien av dette foret er i 2019 beregna til en verdi av 3 milliarder. I tillegg gir dyra i

utmarka verdier i form av god dyrehelse, god dyrevelferd og et bortimot økologisk sluttprodukt, samtidig som beitedyra etterlater seg et kulturlandskap og et spesielt verdifullt biologisk mangfold.

Av det norske landarealet anses 86 % tilgjengelig som beiter. Resten er 3 % dyrka jord og 11 % uten vegetasjon eller vann/elv. Av tilgjengelige beiter er 41 % definert som mindre gode beiter, 48 % gode beiter og 11% svært gode beiter. Dette er ressurser som vi i Norge må utnytte for å øke vår matsikkerhet.

Norge, med sine 3% av arealet dyrka jord må prioritere nøye bruken av denne knappe ressursen og prioritere produksjonen av korn og grønsaker samt gras til vinterfor for drøvtyggere mens beiting må stimuleres til å skje i utmarka.

Uro for verdens matsituasjon og norsk selvforsyning samt en sterk økning i landbrukets innsatsfaktorer aktualiserer økt bruk av egne og rimelige innsatsfaktorer, spesielt utmarksbeiter.

Men beitebruk er heller ikke gratis. Det har vært en sterk reduksjon i utmarksbeiting i lang tid. Det trengs ressurser til rydding av kulturbeiter, gjerdehold og ledegjerder, renovering av setre med nye foredlingsanlegg samt en kompensasjon for lavere ytelse, eventuelt strukturtiltak for å muliggjøre økt bruk av utmarksbeiter. Dette er støttetiltak av stor samfunnsnytte som det er lett å få en politisk støtte til.

Landsmøtet i Norsk Bonde- og Småbrukarlag i 2021 vedtok en uttale om at NBS i fremtidige Jordbruksforhandlinger skal innarbeide tiltak som gjør at det blir lønnsomt for bønder å bruke utmarksbeitene.

Regjeringa må tilrettelegge for at norsk matproduksjon i større grad kan skje på norske beiteressurser, spesielt med fokus på bedre utnyttelse av utmarksressursen. Dette er helt avgjørende for å nå både nasjonale og internasjonale mål om økt bærekraftig matproduksjon.

1.november 2022

Stein Brubæk -Møre og Romsdal Bonde- og Småbrukarlag

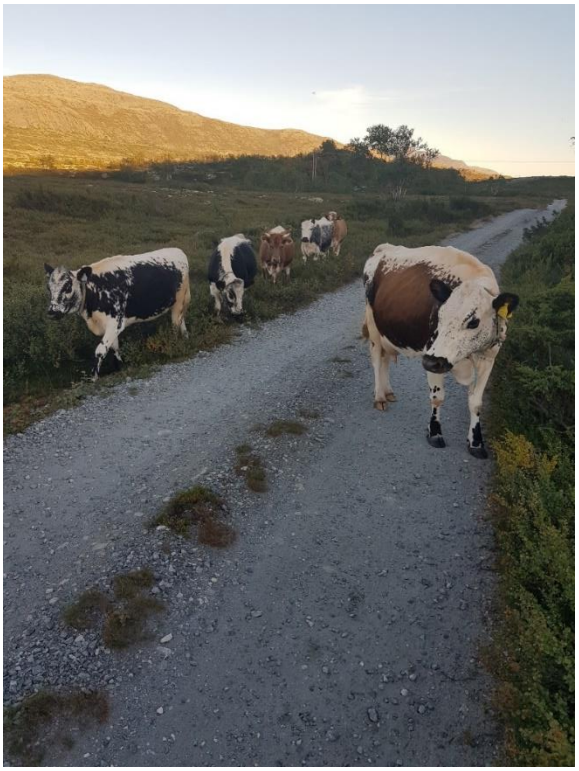

Ut på beite, Torbuvollen seter foto Stein Brubæk

REGNSKAP MRBS 2022

BUDSJETT

Inntekter	**Regnskap 2022**		**Budsjett 2022**	Regnskap 202
Kontingentinnt.	168202	1	150 000	136968
Annonser fjorårets årsmelding	11000			
Annonser i årets årsmelding	12500		15000	2500
Tilskudd fylkessekretær	35000		35000	35000
Møtestøtte Forsikring årsmøte	8000		8000	8000
midler Matnyttig 2019 (Reko)	0		0	0
Deltakelse i Landbr.råd 2021	8646		9000	0
Deltakelse i landbruksråd 2022	5549			
Tilskudd Gjensidige	18018		18000	17955
Årsmøte deltakeravgift	16900		10500	0
prosjekttilskott	0		40000	42000
studietilskudd	1900		1200	1400
Lotteri.salg av t-skjorter mm	2663		3000	0
4 temamøter forsikring	5000	2	20000	0
Renteinntekter	0		0	3
Sum inntekter	**293378**		**309 700**	243826

Utgifter	**Utgifter 2022**			
Lønn Sekretær	64797	3	100000	86397
Lønn leder (honorar>10000)	20100			5500
Arb.giveravg.	9113		12000	9881
Honorarer	34100	10	50000	17500
Kontor	6000		6000	6000
Regnskapsprogram/epost	7741	4	6000	5685
Aviser etc	22999		22500	22326
Trykking årsmeldinger	10000	5		
Årsmøte	22860			
Kurs/Møter/prosj.	3426	6	60000	1449
Reisegodtgjøring	41632	7	30000	18110
Servering møter	4330	8	5000	0
Aksjonsmateriell	8918	9		4966
Annen kostnad	450		15000	550
Bankgebyr/porto	1334		1300	1225
Rentekostnader	0			0
Sum utgifter	**257800**		**307800**	**179589**

Note 1: Herav 14195 utbet for Halsa og Hornindal ved avholdt årsmøte
Note 2: Forsikringstema på møte i Halsa BS
Note 3: Har utbetalt lønn til fylkessekr. i samme måned som feriep. I 2020 og 2021
- korrigert md 2mndr uten lønnsbet. I 2022
Note 4: epostbruker smabrukarlaget.no fylkessekr.
Note 5: Årsmelding både for 2020 og 2021
Note 6: 1561,- u-uts. Landsmøte2021 /delt.avg fylksekr -kurs om klimagasser
Note 7: 2103,- er ei dobbeltføring. Må korrigeres 2023
Note 5: 3 styremøter
Note 9: 21 t-skjorter, 2 banner+ observasjonskube for bier
Note 10:1000 kr er ei dobbeltføring;korr. 2023

Resultat

	2022	2021
DRIFTSINNTEKTER	293378	243 823
DRIFTSUTGIFTER	- 257 800	-179 589
=DRIFTSRESULTAT	35 578	64 233
NETTO FINANSPOSTER	0	3
= ORDINÆRT RESULTAT	**35 578**	**64 236**

BALANSE

MØRE OG ROMSDAL BONDE OG SMÅBRUKARLAG 01.01.22 TIL 31.12.22

Kontonr	Konto	Inngående 01.01.2022	Utgående 31.12.2022
1500	Kundefordringer	6 054,91	19 204,91
1579	Andre kortsiktige fordringer	0,00	16 500,00
1920	Møre og Romsdal Bonde og Småbrukarlag DRIFTSKREDITT (40500502330)	109 968,35	112 589,81
1920	Møre og Romsdal bonde og Småbrukarlag BEDRIFTSKONTO (40502511655)	16 357,34	16 923,17
1950	Møre og Romsdal Bonde og Småbrukarlag SKATTETREKK (40500737214)	3077,68	552,68
1	Eiendeler	135458,28	165770,57
2050	Annen egenkapital	-135 201,37	-170 780,22
2061	Uttak kontanter	1 253,00	0,00
	Sum egenkapital	-133948,37	-170780,22
2600	Forskuddstrekk	-2 515,00	-20,00
2771	Skyldig arbeidsgiveravgift	-2602,85	-591,05
2785	Påløpt arbeidsgiveravgift ferielønn	204,93	421,95
2930	Skyldig lønn	1600,10	1 396,64
2941	Skyldige feriepenger	-7 996,84	-5 997,64
2945	Utbetalte feriepenger	9 799,75	9 799,75
	Sum gjeld (2100-2999)	-1 509,91	5 009,65
2	Egenkapital og gjeld	135458,28	165770,57
	Udisponert resultat	0,00	0,00

Kvifor skal eg være eigar av TINE-samvirket?

- Eit samvirke som arbeider for best mogleg økonomisk resultat frå din mjølkeproduksjon
- Trygg og forutsigbar avsetning av mjølka.
- Tilgang til verdfull kompetanse i alle deler av mjølkeproduksjonen.
- Ein gunstig startpakke som ny brukar.
- Eit godt fagleg og sosialt miljø i produsentlaget.
- Eit samvirke som sikrar deg konkurransekraft og påverking vidare i verdikjeda.

Saman skaper me eit levande Norge

medlem.tine.no

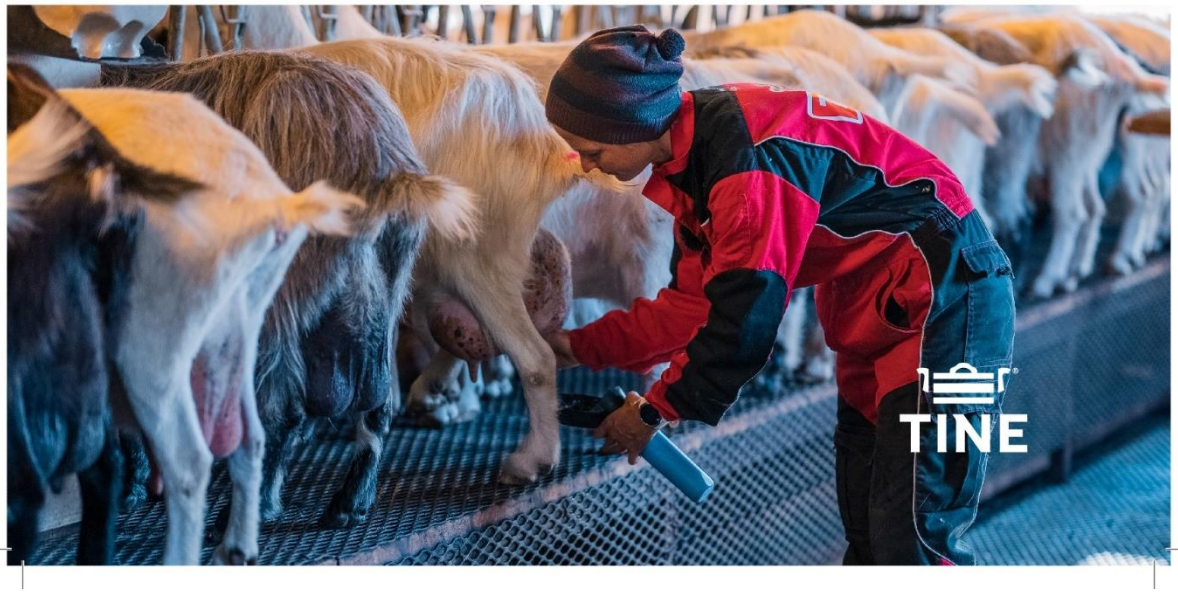

Vi leverer kraftfôr, tilskotsfôr, såvarer, gjødsel og dyrestrø til store og små. Vi har også eit godt utvalg til hund og katt.
(Nordmøre og Romsdal)
Røv Mølle AS Surnadalsvegen 1081, Vindøla
www.norgesfor.no Telefon 71 65 86 60
epost: post@rov.norgesfor.no

Bondens eget selskap
Nortura
bondens selskap
Foto: Rune Bendiksen / Studio B13

Sammen tar vi vare på jorda, dyra og framtida

Felleskjøpet tilbyr deg de beste produktene og helhetlig rådgivning i alle deler av bondens drift. Fra maskin og redskap, driftsbygninger og fjøs, til fôr, plantevern, såvare, gjødsel og øvrige landbruksrekvisita.

Vi er tilgengelige hele året, og er eneste totalleverandøren med skreddersydde produkter og tjenester til landbruket.

Felleskjøpet

Tlf.: 72 50 50 50 · felleskjopet.no

KOMPLETT TREBESKYTTELSE

MØRETYRI AS - PRODUSENT AV EGENUTVIKLEDE TJÆRE- OG LINJOLJEPRODUKTER

Linomal

Ekte Linoljemaling
Fremstilt etter originaloppskrift
av linolje, jernoksidpigmenter,
kritt og sinkhvitt

LINOMAL: DIFFUSJONSÅPEN OG ALLSIDIG. BRUKES INNENDØRS, UTENDØRS, PÅ GULV, MUR OG TAK AV ALLE SLAG

FLERE AV VÅRE PRODUKTER: INTERIØROLJE - TØMMEROLJE - TERRASSEOLJE

MØRETYRI AS
TJÆRE- OG LINOLJEPRODUKTER
www.moretyri.no

Glåsmyrvegen 163 | 6683 Vågland | Tlf: 71 55 60 99 | post@moretyri.no

Lurer på noe innen landbruk?

- driftskreditt?
- lån?
- leasing?
- forsikring?

Vi finner løsninger tilpasset ditt behov.

Christian Sollid
Leder bedriftsmarked
46847620
cs@romsdalsbanken.no

Solveig Myklebust
Rådgiver bedriftsmarked
41066403
smy@romsdalsbanken.no

RuneKjelstadli
Rådgiver bedriftsmarked
91850772
rok@romsdalsbanken.no

Elnesvågen
Torget 14

Eidsvåg
Kråkholmvegen 1

Molde
Frænavegen 16

Din hjelp til å ta gode valg!

Romsdalsbanken

TALGO
Bygg
PÅ LAG MED BONDEN
Skal du renovere eller bygge nytt?
Vi leverer landbruksbygg i tre i hele Møre & Romsdal.
Ta kontakt med meg
Nils Ove Bruset
nils.ove.bruset@talgo.no
tlf. 970 81 093
• Bygg i tre gir godt inneklima og god isolering
• Prefabrikerte elementer gir kortere byggetid og kontrollert byggeprosess
• MøreRoyal® kledning – miljø- og vedlikeholdsvennlige materialer av høy kvalitet

På lag med landbruket

Forsikring Pensjon

I Gjensidige er vi stolte av å samarbeide med Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Sammen kombinerer vi erfaring og ekspertise slik at du kan sikre deg og dine, og alt som er ditt.

Som medlem av Norsk Bonde- og Småbrukarlag får du gode rabatter på privatforsikringer, driftsforsikringer og pensjon hos Gjensidige.

Les mer på gjensidige.no/landbruk, eller ring oss på 915 03100.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag

Gjensidige

MEDLEMSFORDELER

Den viktigste fordelen med å være medlem i NBS er at du kan være med å påvirke rammevilkårene for norsk mat og landbrukspolitikk.

I tillegg har vi gode medlemsfordeler på blant annet forsikring fra Gjensidige og arbeidstøy fra Wenaas. Du får i tillegg tilsendt avisa Bonde og Småbruker gratis ni ganger i året. Som medlem i Norsk Bonde- og Småbrukarlag får du en rekke medlemsfordeler:

- Gunstige forsikringstilbud gjennom Gjensidige.
- 30% rabatt på arbeidstøy hos Wenaas.
- Advokatavtale med Henriksen & Co.
- Økonomirådgivning.
- Studieringer og kurs.
- Avisa Bonde og Småbruker tilsendt kostnadsfritt ni ganger i året.

ADRESSELISTE LOKALLAG

AVERØY BS : ivarnapalma@gmail.com; Ivarna Palma Bjørshol tlf. 908 35 582

RINDAL/SURNADAL BS: viastuatod@gmail.com Ola Kvendset tlf 986 32 492

FRÆNA BS: bekomoen@frisurf.no Bent K Moen tlf.951 63 529

GJEMNES OG TINGVOLL BS: obn@online.no Olav Bjørn Nilssen tlf 997 26 356

HALSA BS: runatunheim@hotmail.com Runa Tunheim tlf 97516711

NESSET BS: lyster.maskin@gmail.com Martin Lyster tlf. 994 95 492

SYKKYLVEN BS: nilss.drablos@gmail.com Nils Sigurd Drabløs tlf. 909 89 109

ULSTEIN/HAREID/HERØY/SANDE BS: gunmar@mimer.no Gunmar Grimstad tlf. 957 87 862

VANYLVEN BS: audun.kvalsvik@gmail.com Audun Kvalsvik tlf. 481 90 751

RAUMA/VESTNES BS: leidhamar@yahoo.no Lars-Helge Eidhamar tlf. 917 72 144

VOLDA/ØRSTA BS: stine-rist@hotmail.com Stine Rist tlf.952 25 895

NORDDAL BS: mhr@mimer.no Marit Rønneberg tlf. 994 13 868

AUREBS : kristian@ormset.no Kristian Ormset tlf.928 67 402

FRE BS: kontakt fylkeslaget

SUNNDAL BS: kontakt fylkeslaget

EIDE BS: kontakt fylkeslaget

STRANDA BS: kontakt fylkeslaget

SMØLA BS: kontakt fylkeslaget

KONTAKTINFO FYLKESLAGET

Fylkesleiar: STEIN A. BRUBÆK stein359@gmail.com tlf. 915 63 259

Fylkesseketær ELI K SÆTHER KRISTIN ASLAUG SÆTHER
moreogromsdal@smabrukarlaget.no mobnr.984 98 838

Kontingentsatsene for 2023:

1. Grunnkontingent (G) Kontingentsats kr. 1 100,-
   Støttemedlemskap og for de med veldig liten produksjon.
2. Lav kontingent (L) Kontingentsats kr. 2 590,-
3. Mellomkontingent (M) Kontingentsats kr. 4 130,-
4. Høy kontingent (H) Kontingentsats kr. 6 160,-
5. Topp kontingent (T) Kontingentsats kr. 7 320,-
6. Verdiskapingsmedlem(V) Kontingentsats kr. 1 490,-
   Betales av medlemmer som ikke er direkte involvert i primærnæringen, men som direkte eller indirekte har interesse og nytte av å støtte NBS.
7. Ungdomsmedlemskap (U) Kontingentsats kr. 770,-
   Betales av ungdom under 30 år uten landbruksproduksjon.
8. Ungdomsmedlemskap (U) Kontingentsats kr. 330,-
   Betales av ungdom under 25 år uten landbruksproduksjon.
9. Andelslandbruk (A) Kontingentsats kr. 830,-
10. Det kommer i tillegg en ekstrakontingent på kr. 100 til fylkeslaget

Spørsmål om kontigentklasse mm. kan sendes til medlem@smabrukarlaget.no

Er du ikkje medlem av Norsk bonde og småbrukarlag

DU FINN INNMELDINGSBLANKETT HTTPS://WWW.SMABRUKARLAGET.NO/BLI-MEDLEM

TAKK TIL ALLE SOM HAR SOM HAR STØTTA DET VÅRT
MED ANNONSAR I ÅRSMELDINGA !